

NIESPORO (43) av

[W tym: *BierEz* Q3, *RejRozpr* E2, *RejKup* x5, *RejWiz* 120v, *RejAp* 189, *RejPos* 342v, *BielSat* D4, *WerKaz* 299, *PudłFr* 6, *BielRozm* 31, *GostGosp* 54 może N sg n (praed) od niespory.]

W pisowni łącznej (27), *w rozłącznej* (16).

e oraz oba o jasne.

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w. s.v. sporo*.

1. *Nie tak, jak się zamierzyło, z małym skutkiem, bezużytecznie, bez rezultatu, daremnie* (15) : A iednąk przedię niesporo Choćiá lie ták zbiera lkoro A wie bog gdzie lie rozleci *RejRozpr* D4v; Bo ácz wygra wždy niesporo Wnet lie to rozleci lkoro *RejRozpr* H, Gv; *RejKup* c; To iuż tām więc niesporo byś nabárzyey tłoczył/ Bo iednego dołypielz drugi przez płot lkoczył. *RejWiz* 57v; *GostCast* 19.

niesporo komu (6): *BierEz* Q3; Iedno nam wiełney chudzinie Nic niesporo wlfędy ginie *RejRozpr* E2; *RejWiz* 120v; (*nagł*) Do Vtrátnych. (–) IAko wodá z rzelzotá zárázem wypłynie/ Ták wam wftytko niesporo/ á lnać z ręku ginie. *PudłFr* 6; *BielRozm* 31. Cf *niesporo komu na czym*.

niesporo komu na czym (1): iż gdy fię w ktorym zámnoży to bezecne wżeteczeńftwo [...] tām rząd v tákiego w domu káżdego/ iáko w gęsim chlewie: bo cokolwiek iedno pocznie/ to mu ná wftytkim nie łporo/ iuż w komorze/ iuż w oborze/ iuż ná polu y w łtodole [...] náwet y w miełzku trwogá *WerKaz* 299.

Przysłowie:Kto dziála lkoro/ bywa mu niesporo. *BierEz* Q3.

Fraza: »wszy(s)tko, nie niesporo« = *nic się nie udaje* (5:1); *RejRozpr* E2; *RejWiz* 120v; wydziera/ lichwi/ we dnie y w nocy nie łpi chwataiác łwiátá tego mizernego/ á przed lie wftytko niesporo/ á przedię wftytko iáko z ręku páda *RejAp* 189; Ali wftytko niesporo/ niemáłz gotowizny/ Będzie mowił częłtokroć/ zły to rok nie żyzny. *BielSat* D4 [*idem BielRozm*]; *PudłFr* 6; *BielRozm* 31.

Szereg: »niesporo i bez pożytku« (1): Więc fię też zás zołobná zá łłowko Anioł chwyta: y około niego fię báwi: ále y to nie łporo/ y bez pożytku. *CzechEp* 301.

2. *Nie tyle ile się chciało, nie dosyć, niewiele, za mało* (3) : Vrzędnik ma o Kluczniku wiedzieć [...]. Bo gdy czego nie dołtanie/ áłbo gdy co niesporo bywa/ tedy nie Kluczniká pátrzą/ ále Vrzędniká. *GostGosp* 54.

niesporo komu (2): Iuż ty prácu y iáko chcesz wždyć niesporo będzie Iełlic ia nie połłużę łtráciłz ná tym włzędzye. *BielKom* D6; Niesporo im choćiá nam ták wiele odięli *Prot* B.

3. *Niełatwo* (14) : A gdy kęs w gębę włoży/ puł godziny żuie. Więc nákláda ná przodek iáko owca zgonin/ Ano przedię niesporo nie dobrze iuż o nim. Bo w kącich dawno pułtki wypáđły trzonowe/ Y przednie lie kołyłzą *RejWiz* 93; *RejZwierc* 234v; Choćia cudzego czásem vmykamy/ Choć dźieięćiny Xięże wytykamy/ Przedię ná wftytkim/ iák widzimy/ choro/ Włkurác nie łporo. *KlonFlis* C4.

niesporo u kogo (1): A barzo vnich niesporo Ono Panłke/ Dzefieczoro Przikázanie y vłtawy [...] Ráđię by yé zatłoczilj A wczó ynłęgo w łkroczilj *RejKup* x5.

niesporo komu, czemu (9): Niesporo w łtodole łnopom/ Bo lie do tych vbiegamy/ Kiedy miełzki prożne mamy *BielKom* A2; Bo závždy cnotá s łławą łwiát opánowála/ A káždemu niesporo gdzye iuż thá vłtála. *RejWiz* 99; *BielSat* Gv; Ktore prorocstwo/ ábo obietnicę/ ácz też włpomina X.K. y

tákże iá iáko y inŕze piłmá nicuie: iednák mu nie ťporo przeciŕw ták iáŕney prawdzie. *CzechEp* 296; *NiemObr* 168; *BielSen* 14; *LatHar* 3, 367 [2 r.].

niesporo na czym (1): Więć mi teŕ dzieatek więcey niŕ drugiey przybywa. Czeladŕ teŕ gdzie by miáŕá robić co inego/ Wiele mi omieŕzkawa ťtrzegáć wczáfu twego. Owa ná wŕzytkim w domu nie ťporo przy tobie *HistLan* B.

4. *Niespieszna* (8) : poŕrzawŕzy ná gmáchy ná worki/ Ná rozlicŕne pŕtroćiny á ná dziwne wzorki/ Ná dzyatki/ ná rodzinę/ y ná przyiaciele/ Bárzo bywa nieťporo ofieść przy koŕciele. *RejWiz* 104v.

niesporo komu, czemu (7): A niewiem przeć wám nieťporo Trzebać ťię tam ťpieŕŕyćŕ ťkoro *RejKup* t2; Idzye nędznik ŕáŕŕnie/ nie ťporo mu z gory/ Widzác burzki ná ťwiecie/ widzác ťzpetne chmury. *RejWiz* 185; *RejFig* Bb4v; *BielKron* 255; *PaprPan* T3; Mianowalismy do Angliey ydoDaniey [...] Pana Bieczkiego brata takze mu wdrodze nie sporo, tak ze y stryioŕi oba nie nalegiaá chcąc bydzproŕŕeni *ActReg* 128; *GórnTroas* 16.

5. *Za póŕno; spissum est, pro spisso* Cn (3) : Bo y w on czás nieťporo/ gdy ťie wrzód zápali [...] Ale kiedy przed czáŕem ledá czym záwiná/ Zgoi to y łopianem *RejWiz* 190v; *RejZwierc* 182v.

Szereg: »niewczás, niesporo« (1): A gdy iuŕ bliŕki poŕeł przypádnie/ á iŕ ťie iuŕ vkaŕe bliŕki vpadek náŕŕ/ toŕ dopiro zwyklichmy byli biegáć/ ťzukáć/ ráthunku v ludzi ťwiętych ŕywyeh ábo vmárŕych [...] áno iuŕ niewczás/ áno iuŕ wŕzytko nieťporo *RejPos* 342v.

Synonimy: 1. *czczo, daremnie, daremno*, »po proŕnu«, *proŕno, wniwecz*; 3. *nieŕacno, nieŕatwie, trudno*;
5. *nierychłó, niewczás*.

Cf **SPORO**

AK